

EDUSKUNTA
RIKSDAGEN

**VERKSAMHETSBERÄTTELSENA FRÅN DE
INTERNATIONELLA DELEGATIONER
SOM TILLSATTS AV RIKSDAGENS
TALMANSKONFERENS**

2017

VERKSAMHETSBERÄTTELSENA FRÅN DE
INTERNATIONELLA DELEGATIONER
SOM TILLSATTS AV RIKSDAGENS
TALMANSKONFERENS
2017

HELSINGFORS 2018

INNEHÅLL

1	Sammanfattning
2	Parlamentariska Östersjökonferensen
2.1	Allmänt
2.2	Finlands delegation
2.3	Den 26:e parlamentariska Östersjökonferensen
2.4	Ständiga kommittén
2.5	Arbetsgruppen för hållbar turism
3	Arktiska parlamentarikerkonferensen
3.1	Sammanfattning
3.2	Delegationens verksamhet
3.3	Ständiga kommittén
3.4	Arktiska delegationen
4	Parlamentariska församlingen för unionen för Medelhavet
5	Natos parlamentariska församling
5.1	Finlands och Sveriges Natodelegationer i Bryssel
5.2	Natos parlamentariska församling på Spetsbergen och i Oslo
5.3	Vårsessionen i Tbilisi
5.4	Höstsessionen i Bukarest
5.5	Transatlantiska forumets möte i Förenta staterna
6	Interparlamentariska unionen (IPU)
6.1	IPU:s vårförsamling i Dhaka
6.2	IPU:s höstförsamling i S:t Petersburg
6.3	Regionalt samarbete
6.4	Övrigt
Bilaga	Delegationernas sammansättning

1 SAMMANFATTNING

Riksdagen har nio delegationer med anknytning till internationella organisationers verksamhet. Dessa är delegationerna i Nordiska rådet, Europarådet, OSSE, Parlamentariska Östersjökonferensen, Arktiska parlamentarikerkonferensen, Asien–Europa parlamentarikermötet och Interparlamentariska unionen samt delegationerna i Natoländernas parlamentariska församling och den parlamentariska församlingen för Medelhavsområdet.

Riksdagens plenum väljer delegationerna i de tre förstnämnda organisationerna. Deras verksamhetsberättelser behandlas i plenum och i utrikesutskottet. Föreliggande dokument innehåller berättelserna från de sex delegationer som tillsätts av talmanskonferensen.

Huvudteman för Parlamentariska Östersjökonferensen (BSPC) var innovativ vetenskap, hållbar turism och samarbetet i Östersjöområdet. I konferensens resolution hälsas Östersjöstaternas råd CBSS välkommen tillbaka till en dialog på politisk nivå och dess beslut att tillsätta en så kallad grupp av visa personer för att dryfta CBSS framtida verksamhet. I resolutionen ingår en uppmaning att utöka samarbetet mellan EU:s Östersjöstrategi, den nordliga dimensionen och den sociala och ekonomiska utvecklingsstrategin för nordvästra Ryssland. Vitrysslands parlaments ansökan om observatörsstatus i BSPC har inte avancerat. Ordförandeskapet i BSPC övergick i augusti till Åland.

Arbetet inom Finlands delegation i Arktiska parlamentarikerkonferensen präglades 2017 av att Finlands ordförandeskap i Arktiska rådet inleddes våren 2017. I och med ordförandeskapet blev Finland en central aktör inom den arktiska politiken. Arktiska rådet uppställde som mål att öka synligheten för Finlands arktiska politik och har påtalat regionens betydelse i ett flertal offentliga ställningstaganden.

Under året stod stora globala frågor på agendan vid Interparlamentariska unionens församlingar. Sådana frågor var exempelvis minskad ojämlikhet mellan samhällen och inom dem, bekämpning av klimatförändringen och beredskap för dess konsekvenser samt dialog mellan kulturer och religioner. Vid vårförsamlingen antogs som resultatet av en lång beredning och många omröstningar resolutionen *The role of parliament in respecting the principle of non-intervention in the internal affairs of sovereign states*. Resolutionen hade utarbetats på initiativ av Ryssland. Finland reserverade sig tillsammans med 15 andra delegationer i den så kallade gruppen 12+ mot hela resolutionen. Vid samma församling inrättades en arbetsgrupp för Syrien. I gruppens aktiva verksamhetsplan ingår att träffa representanter för Syriens parlament och opposition och även parlamenten i andra länder i regionen.

Parlamentariska partnerskapet Asien–Europa ordnar möten med två års mellanrum, turvis i Asien och Europa. Världland för mötet 2016 var Mongoliet. År 2017 höll ledamöterna i ASEP-länderna inget möte. Nästa möte är först 2018.

Främst på agendan vid parlamentariska församlingen för Unionen för Medelhavet var hållbar utveckling och hanteringen av ungdomsarbetslösheten i Medelhavsområdet. I samband med församlingen ordnade Italien också en talmanskonferens för parlamenten i medlemsländerna. Konferensen var den fjärde i ordningen. Deltagandet i talmanskonferensen blev liksom tidigare år mycket blygsamt. I likhet med de flesta andra EU-länder uteblev Finland.

Utöver de ovan nämnda internationella delegationerna med officiell status fungerade i riksdagen flera grupper som är baserade på ledamöternas frivilliga deltagande och som behandlar internationella ärenden.

På initiativ av talmannen inrättade riksdagen år 2013 *Det internationella nätverket för unga riksdagsledamöter* som omfattar alla ledamöter som är födda 1976 eller senare. Nätverket syftar till att stärka kontakterna med unga parlamentariker i andra länder. I november ordnades en kvällssitt för nätverket och för unga diplomater. Gruppens svarsbesök hos ryska duman genomfördes i februari 2018. Gruppen planerar ett besök i Indien 2018.

Till *riksdagens nätverk för människorättsaktörer* hör ledamöter från de flesta riksdagsgrupperna. Som ett särskilt tema för nätverket under hela valperioden valdes migrations- och flyktingpolitiska frågor. Vid möten med sakkunniga och vid seminarier behandlades bland annat Finlands flyktingkvot, politiken för familjeåterförening, utmaningar kring hanteringen av asylansökningar och bemötandet av de som fått avslag på asylansökan. Nätverket för människorättsaktörer har också följt upp vattenkraftsprojektet Agua Zarca och det försämrade läget i fråga om mänskliga rättigheter och demokrati i Venezuela samt ordnat ett seminarium kring temat de föregivna fallen av organstölder utförda av Falun Gong-utövare.

Riksdagens grupp för globala frågor har lyft fram teman kring utvecklingen av den globala handeln och ekonomin som föremål för särskilt intresse. Gruppen fungerar som förbindelseänk mellan riksdagsledamöter och frivilligorganisationer som arbetar med internationella frågor. Gruppen ordnade 2017 två tillfällen om samhälls- och ekonomiläget i Venezuela, ett seminarium om insyn i internationell beskattning och om beskattningskompetens som exportprodukt och utvecklingsbistånd samt tillsammans med Tammerfors universitet ett seminarium om utmaningarna med en multilateral ordning under rubriken "Murtuuko liberaali järjestys? Häviääkö monenvälisyys ja yhteistyö?". Vid seminariet, som ordnades tillsammans med Rättvis handel rf, diskuterades aktuella teman kring företagsansvar och systemet med rättvis handel.

Gunilla Carlander
Riksdagens internationella avdelning

2. PARLAMENTARISKA ÖSTERSJÖKONFERENSEN

2.1 Allmänt

Parlamentariska Östersjökonferensen BSPC strävar genom dialog mellan områdets parlament efter att förbättra det totala läget för Östersjöområdets miljö samt att främja en hållbar ekonomisk och social utveckling och områdets stabilitet och geografiska identitet.

BSPC samarbetar nära med andra parlamentariska församlingar (Nordiska rådet, de baltiska ländernas parlamentariska församling, den parlamentariska församlingen för ekonomiskt samarbete kring Svarta havet) samt med Europeiska unionen och de mest centrala expertorganisationerna i Östersjöregionen (HELCOM, forumet för social dialog i Östersjöområdet, den nordliga dimensionens partnerskap för folkhälsa och socialt välbefinnande, Östersjöregionens samarbetsforum, Östersjöns utvecklingsforum).

Sverige innehar ordförandeskapet i Östersjöstaternas ministerråd CBSS från juli 2017 till juni 2018. De centrala temana för ordförandeskapet är att genomföra FN:s mål för hållbar utveckling 2030 på regional nivå. Parlamentarikerna har betonat för CBSS en samordning av de delområden i EU:s och Rysslands makroregionala strategier för Östersjön som är centrala med avseende på regionens miljö och välbefinnande. Östersjöparlamentarikerna noterade med tillfredsställelse att regionens utrikesministrar samlades i Reykjavik den 20 juni för första gången sedan Ukrainakrisen inleddes. I samband med 25-årsjubileet av CBSS-samarbetet godkände ministrarna en deklaration som betonar fortsatt dialog, återvunnet förtroende och ökad synlighet för Östersjöarbetet. Ett av Östersjöparlamentarikernas mål är uttryckligen en tätare dialog mellan Parlamentariska Östersjökonferensen och regeringarna i regionen.

2.2 Finlands delegation

Riksdagens Östersjödelegation sammanträdde två gånger under året. Vid delegationens möte i maj gav Östersjöambassadör *Erja Tikka* en översikt över Östersjöarbetet och berättade om Östersjöstaternas förestående utrikesministermöte i Reykjavik. Delegationen och Tikka diskuterade också arbetet med att uppdatera Finlands strategi för Östersjöområdet och hur parlamentarikernas kommentarer och förslag beaktas i sammanhanget. I den uppdaterade strategin prioriteras uttryckligen miljö- och ekonomifrågor. I Helsingfors ordnades ett expertseminarium om en mjuk säkerhet och migration i Östersjöområdet. I Berlin ordnades i juni ett forum för EU:s strategi för Östersjöområdet (EUSBSR). På agendan stod bland annat samarbete med Ryssland, utmaningar i anknytning till naturskyddet och klimatförändringen, främjande av en så kallad hållbar blå tillväxt för havs- och kustekonomin samt digitalisering av områdets ekonomi och transporter. Mötet i Berlin öppnades av Tysklands utrikesminister Siegmund Gabriel och från Finland deltog president Martti Ahtisaari. Ett möte för arbetsministrarna i Östersjöländerna ordnades också i Berlin i juni. På agendan stod arbetskraftens rörlighet och förhoppningen om ett långvarigt samarbete.

Som svar på *Hanna Kosonens* fråga om det nuvarande läget vid anläggningen för miljöfarligt avfall i Krosnyj Bor konstaterade Tikka att invigningen av avloppsreningsverket i Kaliningrad hålls i maj och i fråga om läget i Krosnyj Bor sker det framsteg: ryssarna förvärvar sakkunskap och finansiering för anläggningen, vilket också Finland har erbjudit. Situationen vid avstjälningsplatsen diskuterades med ryssarna i samband med miljöforumet Baltic Sea Day i S:t Petersburg.

Vid delegationens möte i november valdes ledamot Kari Kulmala till delegationens nya ordförande efter Veera Ruoho som avstod från posten.

2.3 Den 26:e parlamentariska Östersjökonferensen

Representanterna för Östersjöländernas parlament och de regionala parlamenten samlades i början av september till sin 26:e konferens i Hamburg under ledning av BSPC:s ordförande Carola Veit. Konferensen öppnades av Hamburgs förste borgmästare Olaf Scholz som i sitt anförande tog upp hansastadens mångsidiga och aktiva roll i Östersjösamarbetet.

Huvudteman för konferensen var innovativ vetenskap, hållbar turism och samarbetet i Östersjöområdet. CBSS föregående ordförande Gudmundur Arni Stefansson från Island rapporterade om fjolårets verksamhet, och ordföranden Hans Olsson från Sverige berättade om Sveriges ordförandeskapsprogram. Den andra sessionen vigdes för diskussion om demokratisk delaktighet under den digitala åldern. Den tredje sessionen ägnades vetenskapligt samarbete med en rapport av CBSS generalsekreterare Maira Mora om organisationens stöd till Baltic Science Network. Jari Haapala från Meteorologiska institutet talade om klimatförändringens eventuella effekter i Östersjöområdet.

På den fjärde sessionen offentliggjordes en rapport av BSPC:s arbetsgrupp om utveckling av hållbar turism i Östersjöområdet. Rapporten föreslår bland annat tillsättandet av ett permanent sakkunnigorgan för att utarbeta en gemensam turismstrategi för Östersjöområdet. Likaså uttalar arbetsgruppen sitt stöd för Östersjöområdets turismforum som finansieras av programmet Interreg South Baltic. Turismforumet sammanträdde i november 2017 i Åbo och är ett flaggskeppsprojekt för EU:s strategi för Östersjöområdet. CBSS satsning på turismen är motiverad på så sätt att det öppnar dörrarna för deltagande också för Ryssland, Norge och Island.

På den femte sessionen diskuterades migration och integration. Sessionen tillsatte också en ny parlamentarisk arbetsgrupp för att utarbeta en rapport om temat under ledning av Carola Veit. Generalsekreterare Mora rapporterade om resolutionen som Östersjöstaternas arbetsministermöte antagit i juni och om konferensen Soft Security and Integration i Helsingfors.

Vid slutsessionen antog parlamentarikerkonferensen en resolution i vilken man välkomnar återupptagandet av en dialog på politisk nivå i samband med Östersjöstaternas utrikesministermöte i Reykjavik i juni 2017, och uttalar stöd för utrikesministrarnas beslut att tillsätta en så kallad grupp av visa personer för att dryfta CBSS framtida verksamhet. Parlamentarikerna uppmanar även att utöka samarbetet mellan EU:s Östersjöstrategi, den nordliga dimensionen och den sociala och ekonomiska utvecklingsstrategin för nordvästra Ryssland (Ryssland har ingen egen strategi för Östersjöområdet).

Ordförandeskapet i BSPC övergick från Hamburgs delstat till Åland. Det är första gången som Åland leder Östersjöparlamentarikerna. Den 27:e parlamentarikerkonferensen hålls i Mariehamn 26–28 augusti 2018. Ålands ambitiösa mål är att inbjuda CBSS utrikesministertrojka, det vill säga utrikesministrarna i Island, Sverige och Finland att delta i konferensens öppningssession. Ålands ordförandeskap varar till augusti 2018. Prioriteringar för perioden är att stödja hållbara samhällen genom värderingar som demokrati, respekt för de mänskliga rättigheterna och lika möjligheter. Ett mål för Åland är också att främja regionalt samarbete och integrationsprocesser och att utbyta bästa praxis i anslutning till invandring och integration och att främja myndighetssamarbetet.

Finlands delegation i BSPC-konferensen i Hamburg leddes av delegationens ordförande Veera Ruoho. Medlemmar var ledamöterna Hanna Kosonen, Riitta Myller, Maria Tolppanen och Anne-Mari Virolainen.

Ruoho presenterade visionen för Finlands strategi för Östersjöområdet, som ska behandlas av regeringen. Presentationen väckte intresse. Ruoho öppnade också mobilutställningen The Story of Finland på rådhuset. Utställningen är sammanställd av Finlands riksdag med anledning av jubileumsåret Finland 100. Saara-Sofia Sirén, HELCOM-rapportör och representant för Östersjökonferensens eutrofieringsrapportör, utarbetade en rapport som publicerades bland konferensmaterialet. I sin rapport konstaterar Sirén bland annat att

Östersjöns tillstånd fortfarande är alarmerande trots alla internationella och nationella avtal, program och förbindelser jämte åtgärder för att genomföra dem. Belastningen av näringsämnen har delvis minskat, men det behövs än mer målmedvetna åtgärder för att rädda Östersjön.

2.4 Ständiga kommittén

Ständiga kommittén är BSPC:s högsta organ mellan de konferenser som hålls en gång per år. Under 2018 höll kommittén fyra smöten.

På ständiga kommitténs möte i Bryssel i januari fick parlamentarikerna ta del av en rapport om regeringarnas Östersjösamarbete. Rapporten presenterades av ambassadör *Guðmundur Árni Stefánsson*, som är ordförande för Östersjörådets tjänstemannakommitté. I rapporten redogjorde Stefánsson för prioriteringarna under Islands CBSS-ordförandeskap och betonade Östersjösamarbetets betydelse för Islands utrikespolitik. EU är också i fortsättningen Islands främsta handelspartner och landet kommer att fortsätta sitt samarbete med staterna i västra Europa. Det världspolitiska läget förändrades radikalt 2016 när Förenta staternas nye president utnämndes. Det väntas inverka också på det regionala samarbetet, påpekade Stefánsson. CBSS är forum för den demokratiska dialogen inom Östersjöområdet och det finns gott om regionala utmaningar – flyktingsituationen, terrorismen och läget i Ukraina. Islands ordförandeskapsprogram återspeglar dessa utmaningar – demokratin har stärkt utvecklingen i Östersjöområdet och jämlikheten tryggar respekten för mänskliga rättigheter oavsett kön, etnisk bakgrund och ålder och ingår också i FN:s agenda för 2030. Därtill vill Island genom sitt ordförandeskapsprogram främja också barnens rättigheter, välmående och säkerhet samt bekämpa människohandel.

Valeri Voronetskij, ordförande för underhuset i Vitrysslands parlament, talade om kontakterna mellan parlamentet och BSPC och ansåg att ökad dialog behövs och leder till positiva resultat. En delegation från BSPC besökte Minsk i april 2016 och ordföranden för utrikesutskottet i underhuset i Vitrysslands parlament höll i augusti samma år ett tal vid Östersjökonferensen i Riga. Voronetskij informerade ledamöterna om OSSE:s parlamentariska församling i Minsk i juni 2017 och redogjorde i korthet för landets parlamentsval 2016 och landets människorättsstrategi för 2016–2019. Syftet med strategin är att stärka det civila samhällets ställning. I anknytning till att landet fortfarande tillämpar dödsstraff konstaterade han att folkets majoritet har stått bakom att dödsstraffet bevaras, med hänvisning till en folkomröstning 1996.

HELCOM:s ordförande *Marianne Wenning* redogjorde för hur turismen belastar miljön kring Östersjön. HELCOM:s handlingsplan för Östersjön BSAP som antogs 2007 är ett betydande framsteg, eftersom det är första gången som Östersjöns maritima miljö betraktas som ett enda ekosystem som man vill skydda. Wenning underströk att den framtida ekonomiska tillväxten i området kräver en välmående miljö. Wenning tog upp fyra delområden som påverkar miljös tillstånd i Östersjöområdet och som kräver ytterligare insatser. Dessa är eutrofiering, farliga ämnen, sjötrafiken och att bevara mångfalden i den maritima miljön. Wenning presenterade också resultaten av de övergripande HOLAS-rapporterna som gäller miljös tillstånd och specificerade de nödvändiga fortsatta åtgärderna för att uppnå ett tillfredsställande tillstånd för den maritima miljön i Östersjön.

Vid den ständiga kommitténs möte i Hamburg i april talade *Jan-Hinrik Schmidt*, som är ansvarig för medieforskning i Hans Bredow-institutet vid Hamburgs universitet. Han tog upp hur internet och sociala medier såsom Facebook, Wikipedia, Twitter och YouTube inverkar på medborgarnas politiska delaktighet. Enligt Schmidt har de sociala medierna och internet kommit för att stanna som komplement till de traditionella politiska påverkanskanalerna. Ledamot Ruoho tog upp frågan om sociala mediers eventuella inverkan på flyktingkrisen och diskuterade de sociala mediernas roll i fråga om att exempelvis värva ungdomar till IS. Med på mötet var ledamot Wille Rydman, som är Nordiska rådets Östersjörapportör. Han uttryckte förhoppningar om tätare ungdomssamarbete exempelvis enligt Nordiska rådets modell.

2.5 Arbetsgruppen för hållbar turism

Arbetsgruppen för hållbar turism höll tre möten under året. Finland representerades av ledamot Riitta Myller.

På sitt möte i januari i Bryssel hörde arbetsgruppens medlemmar *Isabel Garaña*, regional ledare för UN-TWO, FN:s världsturismorganisation. Hon talade om turismens globala utvecklingstrender och programmet för FN:s internationella temaår för hållbar turism.

Professor *Paul Peeters* vid NHTV Breda University of Applied Sciences i Holland höll ett inledande anförande om interaktionen mellan miljöskydd och hållbar turism och klimatförändringen. Han presenterade en serie konkreta åtgärdsförslag för att optimera trafikflöden och turiststråk.

Veiko Spolītis, som är ledamot i Lettlands parlament, valdes vid mötet till arbetsgruppens vice ordförande.

På mötet i mars i Kiel önskade vice talman *Bernd Heinemann* vid Schleswig-Holsteins regionala parlament ledamöterna välkomna till Östersjöparlamentarikernas gemensamma möte och betonade turismens betydelse för landskapets ekonomi. Turismen bör ses i ett helhetsperspektiv oavsett riksgärns, och viktiga aspekter som bör beaktas i sammanhanget är miljöskydd, trafikplanering, planering av affärsverksamhet och utbildningssamarbete inom turismen. Dessutom bör det bildas ett enhetligt turismområde med Östersjöområdet som förenande varumärke. Mötet leddes av *Sylvia Bretschneider* som är talman vid Mecklenburg-Vorpommerns regionala parlament. Hon konstaterade att exempelvis asiatiska turister bör lockas till Östersjöområdet med hjälp av gemensamma satsningar på att främja turismen. De ungas perspektiv på Östersjöarbetet är särskilt viktigt, ansåg hon. Bretschneider ansåg att det är en katalysator för regional turism i framtiden att inrätta ett turistcentrum för Östersjön.

Allan Sonne Sørensen från Ehrenberg Kommunikation GmbH ansåg att den främsta faktorn inom samarbetet är kommunikation. Turismen i Östersjöområdet ökar, men turismen som bransch uppfattas i allmänhet inte mentalt som viktig trots att den genererar betydande inkomster. Områdets främsta turistland är Tyskland, men också växande turiststater som exempelvis Kina kan tillföra området betydande inkomster. Länderna i Östersjöområdet kan gynnas av en gemensam marknadsföring. Resvanorna och målgrupperna varierar från land till land. Därför är det viktigt att finna rätt typ av marknadsföringskanal. För att turismen ska gynnas bör det vara så enkelt som möjligt att resa. Tyvärr har flyktingsituationen medfört att gränskontroller har återinförts vid vissa av EU:s inre gränser, beklagade sig Sørensen.

Ron Gerlach, som är kommersiell direktör för Stena Lines funktioner i Tyskland, talade om turism vid kustområdena och om hållbar rörlighet. Matsvinnet ombord på kryssningsfartygen är betydande (ett ton matavfall per vecka enbart på Stena Lines fartyg). Gerlach rapporterade också att Stena Line har beställt 30 nya fartyg från Kina. Ledamot *Veiko Spolītis* från Lettland tog upp frågan om att gasol och tung bränsolja ersätts med LNG som en följd av svaveldirektivet. Följden blir att fartyg snarare köps från Finland eller Frankrike. Spolītis ville veta vartåt utvecklingen av fartygsmarknaden i framtiden pekar – mot el eller LNG. Marknaden är enligt Gerlach på väg att utvecklas i en mer hållbar riktning. Hur LNG reagerar vid en eventuell olycka ombord är än så länge outrett. Olika länder förhåller sig olika till att installera laddningsstationer för eldrift i hamnar (infrastruktur för el finns bland annat i Sverige men inte i exempelvis Tyskland). *Christina Pfeiffer* informerade om landsbygdsekonomis roll i Schleswig-Holsteins egen turiststrategi.

3. ARKTISKA PARLAMENTARIKERKONFERENSEN

3.1 Sammanfattning

Arbetet inom Finlands delegation i Arktiska parlamentarikerkonferensen präglades 2017 särskilt av att Finlands ordförandeskap i Arktiska rådet inleddes på våren. I och med ordförandeskapet blev Finland en central aktör inom den arktiska politiken. Finlands arktiska ståndpunkter följdes därför med särskilt stort intresse.

Som ordförandeland 2017–2019 fokuserar Finland på genomförandet av Parisavtalet och FN:s mål för hållbar utveckling inom det arktiska samarbetet. Dessutom har Finland som mål att stärka ett fortsatt arktiskt samarbete under sitt ordförandeskap, också på den högsta politiska nivån. Samma mål kunde också ses i parlamentarikernas arbete.

Delegationens ordförande, ledamot Katri Kulmuni (cent), presenterade temana för ordförandeskapet och Finlands arktiska kompetens i vidare bemärkelse vid ständiga kommitténs möten och i andra internationella sammanhang. I juni blev hon inbjuden till Wilson Center i Washington för att inför USA:s centrala arktiska aktörer redogöra för Finlands arktiska politik och sina synpunkter på främjandet av samarbetet.

3.2 Delegationens verksamhet

Delegationen ställde upp som mål att öka synligheten för Finlands arktiska politik. Ordföranden och medlemmarna deltog under året i en rad arktiska möten på hög nivå och kom också med offentliga uttalanden där de lyfte fram Arktis betydelse.

Delegationen kallade in kommunikationsminister Anne Berner och miljöminister Kimmo Tiilikainen för utfrågning. Under mötena med ministrarna diskuterades Finlands ordförandeskap och vilka planer det fanns gällande Ishavsbanan och kabelprojektet i Nordostpassagen. Samma frågor var aktuella på ständiga kommitténs möten, där delegationens ordförande medverkade.

På sitt möte i februari koncentrerade sig delegationen på säkerhetspolitiken i Arktis och anknytande förändringsfaktorer – även om hårda säkerhetspolitiska frågor inte finns på Arktiska rådets agenda. Sakari Martimo (kommodor i.a.) kom med synpunkter i ämnet och bedömningar av förändringarna i det säkerhetspolitiska läget i Arktis. Han ansåg att de hårda säkerhetspolitiska frågorna måste beaktas i den bredare debatten om Arktis trots att de inte finns på rådets agenda. Enligt Martimo är Rysslands militära upprustning i det arktiska området oroväckande, likaså landets åtgärder utanför sina gränser. Det rör sig dock främst om Rysslands försök att skydda sin nya gräns i norr och sina enheter i Norra flottan, menade Martimo. Samtidigt är det bra att beakta att det i stor utsträckning är fråga om att återuppbygga de militära resurserna som efter Sovjetunionens sönderfall inte fått mycket uppmärksamhet.

Med hänsyn till situationen såg delegationen det som viktigt att samarbetet inom Arktiska rådet kan stärkas och att dialogen mellan staterna fortsätter. Ledamöterna ansåg att det fungerande samarbetet för att lösa miljöfrågor har varit en bra lösning som gjort det möjligt för staterna i området att samverka för att tackla gemensamma utmaningar.

Delegationen träffade minister Berner den 14 juni 2017. Ministern informerade delegationen om regeringens åtgärder gällande förberedelserna för ordförandeskapet i Arktiska rådet och kom med sina synpunkter på planerna beträffande Ishavsbanan och kabelprojektet i Nordostpassagen. I fråga om Ishavsbanan har Norge ställt sig positivt till ett samarbete, om Finland vill utreda om banprojektet är genomförbart. Avsikten är att utredningen ska bli klar i början av 2018.

Om datakabeln från Asien till Europa via Nordostpassagen genomförs blir Finland enligt Berner en knutpunkt för internationell datakommunikation. Finlands läge är optimalt för kabeln, eftersom de mest användbara ruttalternativen, både från Norge och från Ryssland, går via Finland. Samtliga stater med relevans för kabelprojektet har ställt sig positiva till projektet. Cinia Ab har åtagit sig att leda projektet.

På delegationens möte den 19 september uppgav ambassadör Aleksii Härkönen att ministermötet i Fairbanks hade varit förvånansvärt framgångsrikt. Där antogs Finlands ordförandeskapsprogram i Arktiska rådet och en gemensam förklaring från medlemsstaterna. Medlemsstaterna var också eniga om vikten av fortsatt samarbete. Före mötet hade rådets verksamhet överskuggats av osäkerheten om Förenta staternas intresse att fortsätta med det arktiska samarbetet. Utrikesminister Rex Tillerson hade trots allt lovat att Förenta staterna skulle hålla fast vid sina linjeval. Å andra sidan påpekades det att Förenta staternas klimatpolitiska linjeval fortsatt var osäkert.

Enligt Härkönen har Finlands ordförandeskapsprogram väckt positivt intresse på bred front. Även i FN har Arktis väckt större intresse än tidigare. FN har välkomnat prioriteringarna i ordförandeskapsprogrammet, i fråga om både klimatförändringen och målen i FN:s Agenda 2030 för hållbar utveckling.

Tero Vauraste, ordförande för Arktiska ekonomiska rådet AEC, gick vid ett möte med delegationen in på de faktorer som påverkar framväxten av en affärsmiljö i det arktiska området. När det gäller kontakten med marknaden har det blivit ett viktigt tema hur produktionskedjorna i det arktiska området ska kopplas samman med den internationella marknaden. Asien får ökad betydelse, eftersom det behövs en hel del utomstående finansiering för att nyttja investeringspotentialen i den arktiska regionen.

På delegationens möte den 24 oktober 2017 gav miljöminister Kimmo Tiilikainen en översikt över regeringens arktiska miljöpolitik med tillhörande prioriteringar. Regeringens miljöpolitiska prioritet i Arktiska rådet är att bidra till att Parisavtalet verkställs. Eftersom Förenta staterna har ändrat sina mål har det blivit en viktig prioritet att motverka miljökonsekvenserna av svart kol. Det är ett mål som är gemensamt för alla länder i området och samarbetet kring det kan möjliggöra betydande utsläppsminskningar.

3.3 Ständiga kommittén

Under perioderna mellan parlamentarikerkonferenserna går samarbetet inom det arktiska området vidare utifrån ständiga kommitténs möten. Till ständiga kommitténs viktigaste uppgifter hör att förbereda konferenserna, bidra till att de gemensamma mål som lagts fast vid konferenserna uppnås och svara för den parlamentariska bevakningen av Arktiska rådets verksamhet.

Ständiga kommittén samlades till sitt första möte i Anchorage, Alaska, den 23–25 februari 2017 diskuteras bland annat Förenta staternas politik i Arktis och det vetenskapliga samarbetet mellan länderna. Den finländska delegationens ordförande Kulmuni deltog i mötet. I sina anföranden presenterade hon Finlands nationella mål och nämnde prioriteringarna för det förestående ordförandeskapet i Arktiska rådet.

"Finland har expertis i nyttjande av förnybar energi i det arktiska området. Den här expertisen kunde exporteras också till de arktiska områdena i Nordamerika och Ryssland, där ett av problemen är att energiproduktionen är beroende av fossila bränslen." Enligt Kulmuni kunde lösningar som testats i Finland i större utsträckning presenteras för politiker och parlamentariker i andra arktiska länder. "Vi glömmer ofta att Finland har kompetens kring till exempel datakommunikation och byggande i kallt klimat, som vi kunde erbjuda de andra arktiska länderna." I samband med mötet samtalade Kulmuni med senator Lisa Murkowski från Alaska om Finlands förestående ordförandeskap i Arktiska rådet och Förenta staternas arktiska politik under president Trumps förvaltning.

På ständiga kommitténs möte på Grönland den 15–18 maj 2017 leddes Finlands delegation av ledamot Kari Kulmala (saf). Där fick deltagarna en inblick i de särskilda arktiska förhållandena på Grönland. Kommittén

hade ett möte med Grönlands vice premiärminister Sara Olsvig och träffade också glaciärforskare och företrädare för bolaget för turismfrämjande. Dessutom fick den bekanta sig med det grönländska urfolkets, inuiternas, kultur. På mötet diskuterades också frågan om hur ständiga kommitténs verksamhet kunde effektiviseras och hur parlamentarikerkonferensen kunde fira sin märkesdag 2018, då det gått 25 år sedan den inrättades. Ledamot Kulmala fick tillfälle att redogöra för resultaten av Arktiska rådets ministermöte och Finlands ordförandeskap, som nyss hade inletts.

Ständiga kommitténs tredje möte under året ordnades i Reykjavik på Island den 12 oktober 2017. Mötet inföll samtidigt som världens största vetenskapliga konferens om det arktiska området, Arctic Circle. På mötet presenterade Island sina nationella lösningar inom energiproduktion och turism. Kulmuni kom med en uppdaterad översikt över spetstemana för Finlands ordförandeskap i Arktiska rådet, det vill säga miljöskydd, meteorologiskt samarbete, kommunikationsförbindelser och utbildning. "Jag anser att miljöskyddet är det allra viktigaste området inom det arktiska samarbetet. Hit hör åtgärder för att bevara biodiversiteten och motverka föroreningar såväl som att anpassa sig efter klimatförändringen", sade Kulmuni. I fråga om utbildning såg hon det som viktigt att invånarna i glesbygden ska ha samma möjligheter till skolgång och undervisning som den övriga befolkningen. Kommunikationsförbindelserna är viktiga för distansundervisning och distansarbete men också för syftet att möjliggöra ekonomisk aktivitet.

Vid ständiga kommitténs sista möte för året, den 23–24 november 2017 i Helsingfors, var det Finlands tur att presentera sitt kunnande i fråga om det arktiska området. Medlemmarna i ständiga kommittén fick en inblick i Meteorologiska institutets verksamhet och forskning i klimatförändringen. "Meteorologiska institutet i Finland hör till den absoluta världstoppen inom sitt område. Det är fint att vi kan förevisa institutets arbete för våra gäster. Vi har som mål att främja klimatforskningen och samarbetet mellan forskningsinstitutet i de olika länderna", menade Kulmuni. "När klimatet blir varmare kommer turismen, sjöfarten, fisket och annat hållbart nyttjande av naturresurserna att öka. Då ökar efterfrågan på observationer av miljöförhållanden och anknypande tjänster. I Finland har vi hög kompetens kring väder- och havsförhållanden, och det vill vi riksdagsledamöter också lyfta fram i olika sammanhang", berättade Kulmuni.

På mötet fick ständiga kommittén ta del av översikter över vad som hänt under ordförandeskapet. Översikterna gavs av Finlands arktiska ambassadör Aleksi Härkönen och Arktiska ekonomiska rådets ordförande Tero Vauraste. Delegationens ordförande presenterade också förberedelserna inför parlamentarikerkonferensen i Enare 2018.

Den finländska delegationens ordförande Kulmuni fick kallelse till arktiska konferensen i Washington den 21–22 juni 2017, där temat var Förenta staternas och Rysslands roll i det arktiska området. Konferensen ordnades av Wilson Center, ett oavhängigt forskningsinstitut som inrättats av Förenta staternas kongress och som fokuserar på internationella frågor. Arktiska parlamentarikerkonferensen företrädades av Kulmuni och ständiga kommitténs ordförande, den norska stortingsledamoten Eirik Sivertsen. I sitt anförande lyfte Kulmuni fram det arktiska samarbetets betydelse. "Det är nödvändigt att Ryssland och Förenta staterna samverkar för att lösa de problem som hotar det arktiska området", konstaterade Kulmuni. "Klimatet blir varmare i de arktiska områdena två gånger snabbare än i den övriga världen. Vi försöker lindra de problem uppvärmningen leder till, men arbetet blir allt svårare hela tiden. Jag förstår mycket väl att det finns frågor som Ryssland och Förenta staterna inte kan nå samförstånd om. Men i Arktis måste alla förena sina krafter om vi vill rädda det som räddas kan", menade Kulmuni. Vid sidan av konferensen, som pågick i två dagar, träffade Kulmuni och Sivertsen de amerikanska senatorerna Lisa Murkowski och Dan Sullivan.

3.4 Delegationen för arktiska frågor

Vid sidan av sitt eget uppdrag deltog riksdagens arktiska delegation i verksamheten inom statsrådets kansli delegation för arktiska frågor, som är ett viktigt forum för samverkan inom den nordliga och arktiska politiken. Delegationen skapar kontakter och främjar informationsflödet mellan ministerier, regioner, lokal

förvaltning, affärliv och företrädare för det civila samhället. Den har till uppgift att tydliggöra den arktiska Finlandsbilden och i möjligaste mån stärka det internationella arktiska samarbetet. Den ska också lägga fram konkreta förslag som gynnar Finlands nordliga politik och arktiska strategi i finländska och internationella sammanhang.

År 2017 ordnades två möten. Det första hölls i Uleåborg den 15 juni 2017. Ordförande var statssekreterare Paula Lehtomäki, delegationens ordförande. Mötet behandlade bland annat den rymdteknologiska potentialen för Finland och behovet att utveckla trafikförbindelserna.

Dessutom behandlades bland annat turismen, som fått avsevärt ökad betydelse för norra Finland de senaste åren. Antalet turister väntas öka ytterligare. Exempelvis i Rovaniemi är ökningen mer än 20 procent. Ledamöterna i riksdagens arktiska delegation tog framför allt ställning till behovet att utveckla kommunikationerna i området. För att turismen ska bli mer livskraftig behövs också fungerande infrastruktur. Det är livsviktigt för turismnäringen att kommunikationerna är bra och att det finns tillräckligt med tjänster av hög kvalitet att tillgå. Flygförbindelserna, en fungerande flygplatsinfrastruktur och behoven av direktflyg till Europa lyftes också fram i större omfattning.

Ledamöterna i riksdagens arktiska delegation deltog också i ett möte som statsrådets delegation för arktiska frågor ordnade i Rovaniemi den 14–16 november 2017. Mötet behandlade den finländska arktiska befolkningens hälsa, välfärd och utbildning samt aktuella samefrågor. Delegationerna deltog i konferensen "In the Spirit of the Rovaniemi Process – Local and Global Arctic". Konferensen, som ordnades av Rovaniemi stad, Lapplands universitet och Arktiska Föreningen i Finland, är en fortsättning på Rovaniemiprocessen.

Med Rovaniemiprocessen avses ett utvecklingsförlopp som fick sin början när Finland tog initiativ till ett arktiskt miljösamarbete. Initiativet ledde till att de arktiska staterna 1991 undertecknade en miljöskyddsstrategi och senare inrättade Arktiska rådet.

4 PARLAMENTARISKA FÖRSAMLINGEN FÖR UNIONEN FÖR MEDELHAVET

Unionen för Medelhavet har som främsta uppgift att öka dialogen mellan EU-länderna och länderna söder om Medelhavet samt att öka samarbetet mellan unionens 43 medlemsländer. Unionens parlamentariska församling (Parliamentary Assembly – Union for the Mediterranean, PA-UfM) har som uppgift att generera parlamentariska impulser för samarbetet i området, utarbeta yttranden om Medelhavspartnerskapet och genomförandet av partnerskapsavtalen samt ge politiska rekommendationer och resolutioner till ministerkonferensen för Europa och Medelhavsområdet.

Sammansättningen i Finlands delegation i församlingen förändrades under 2017 när talmanskonferensen utsåg ledamot Tiina Elovaara till ordinarie medlem i stället för ledamot Veera Ruoho.

Vid ett möte i början av året gav ambassadör Tiina Jortikka-Laitinen från utrikesministeriet en översikt över aktuella frågor i unionen för Medelhavet. Unionens generalsekreterare Fathallah Sijilmassi har under den innevarande perioden som prioritet att främja dialogen mellan medlemsländerna och att fortsätta med det praktiskt inriktade samarbetet i form av konkreta projekt bland annat på miljöområdet. Finland har för sin del haft som ambition att stärka samarbetet mellan städer i sikte på ett miljöbättre stadsliv (konceptet Green Cities).

Det viktigaste evenemanget under 2017 var den parlamentariska församlingens årsmöte i ordförandelandet Italien i maj. Främst på agendan fanns hållbar utveckling och hantering av ungdomsarbetslösheten i Medelhavsområdet. Finland representerades av delegationens ordförande Mika Raatikainen och vice ordförande Pertti Salolainen.

I samband med årsmötet arrangerade församlingens permanenta fackutskott egna möten. Finland har företrädare i utskottet för politiska frågor, säkerhetsfrågor och mänskliga rättigheter (ordf. Raatikainen) och i utskottet för energifrågor (vice ordf. Salolainen).

Utskottet för politiska frågor koncentrerade sig på resultaten av unionens arbete så här långt och på insatserna för att utveckla den politiska dialogen mellan medlemsländerna. Utskottet underströk att de konkreta projekten är viktiga när det gäller att stödja den socioekonomiska utvecklingen i området söder om Medelhavet. Likaså lade utskottet stor vikt vid den färdplan som unionen antagit för att utveckla organisationens verksamhet.

Miljöutskottets möte hade som främsta tema hur flyktingströmmarna påverkar infrastrukturen i ursprungsländerna och läget i Medelhavsområdet. Utskottet antog rekommendationer i ämnet. På förslag av Finland (ledamot Salolainen) tillades en rekommendation som gällde förorening av Medelhavet till följd av läkemedelssubstanser som kommer ut i havet via avloppsvatten och avfall.

Tema för församlingssessionen var hållbar utveckling (Agenda 2030) och arbetsmöjligheter för unga i Medelhavsområdet. I anförandena framhölls betydelsen av att investera i de unga, så att bland annat flyktingströmmarna i nuvarande skala kan stoppas och människorna kan stanna kvar i sina hemtrakter. Det inledande anförandet hölls av EU:s höga representant Federica Mogherini, som påpekade att likheterna mellan samhällena kring Medelhavet är större än vad man ofta tänker sig: samtliga länder lider av massiv ungdomsarbetslöshet, samhällelig splittring och brist på förtroende för de politiska institutionerna. Vi måste tillsammans försöka hitta metoder för att påverka situationen och utbyta information om fungerande modeller.

En företrädare för församlingens arbetsgrupp för finansiella regler lade vid församlingssessionen fram en idé om att inrätta ett ständigt sekretariat för församlingen. Sekretariatet skulle ha till uppgift att utveckla samarbetet mellan unionens mellanstatliga verksamhet och parlamentariska dimension. En ambition skulle

också vara att bättre säkerställa det fortsatta arbetet i den parlamentariska församlingen. Medlemsländerna uppmanades att aktivt delta i behandlingen av ärendet vid arbetsgruppens kommande möten. Frågan har länge varit aktuell i arbetsgruppen men har inte lett någon vart eftersom medlemsländerna inte deltar i mötena tillräckligt aktivt.

I samband med församlingen ordnade Italien också en talmanskonferens för parlamenten i medlemsländerna. Konferensen var den fjärde i ordningen. Deltagandet i talmanskonferensen blev liksom tidigare år mycket blygsamt. I likhet med de flesta andra EU-länder uteblev Finland.

Vid församlingssessionen i Rom övertog Egypten ordförandeskapet i församlingen.

5 NATOS PARLAMENTARISKA FÖRSAMLING

Finlands delegation i Natos parlamentariska församling fortsatte 2017 med samma sammansättning som året innan: ordförande Ilkka Kanerva (saml), vice ordförande Eero Heinäluoma (sd), Mikko Savola (cent) och Tom Packalén (saf).

5.1 Finlands och Sveriges Natodelegationer i Bryssel

Finlands och Sveriges parlaments Natodelegationer gjorde en studieresa till Bryssel 6—7 februari 2017. Fokus för resan låg på diskussioner i Natos högkvarter, men delegationerna träffade också personer med ansvar för EU:s försvarspolitik. Samtliga medlemmar i Finlands delegation deltog.

Finland och Sverige konstaterades höra till de länder som har ett nära partnerskap med Nato. Programmet för utökade samarbetsmöjligheter (EOP, Enhanced Opportunities Partners) är öppet för fem nära partnerskapsländer och erbjuder länderna möjlighet att fördjupa samarbetet med Nato i den omfattning de önskar. I Bryssel framhölls det att partnerskapsländerna själva måste vara aktiva när det gäller att fördjupa samarbetet. Nato lyfte tidigare fram krishanteringsfrågor och utvecklingen av partnerskapsnätet, men de ämnena har nu hamnat i skuggan av militäralliansens traditionella kärnuppgift, det kollektiva försvaret.

5.2 Natos parlamentariska församling på Spetsbergen och i Oslo

Ledamöterna Heinäluoma och Packalén deltog i Natoländernas parlamentariska församling på Spetsbergen och i Oslo 8—10 maj 2017. Församlingen diskuterade Natos roll och betydelse i Nordeuropa.

Norge har valt Nato som sin centrala säkerhetspolitiska lösning, och andra samarbetsformer (t.ex. det nordiska försvarssamarbetet Nordefco) har endast en kompletterande roll. På senare år har Norge gjort betydande satsningar på försvaret och gick i det avseendet förbi exempelvis Sverige, mätt i fast penningvärde. Norge hoppas att Nato kommer att fästa större uppmärksamhet vid den nordliga dimensionen och att mottot High North – Low Tension är vägledande också framöver.

5.3 Vårssessionen i Tbilisi

Ledamot Mikko Savola deltog i församlingens vårssession i Tbilisi 26—29 maj 2017. Georgien är partnerskapsland och erbjöds medlemskapsperspektiv vid Natos toppmöte i Bukarest 2008: "NATO welcomes Ukraine's and Georgia's Euro-Atlantic aspirations for membership in NATO. We agreed today that these countries will become members of NATO." Vårdarna intygade under mötena att Georgien uppfyller medlemsvillkoren och att det måste göras upp en klar färdplan för hur löftet i Bukarest ska uppfyllas.

I Tbilisi diskuterades också kampen mot IS, liksom också Natos åtgärder för att stödja Baltikum, Polen, Rumänien och Bulgarien. Det framhölls att Nato har handlat balanserat och ansvarsfullt. De nya, roterande trupperna visar att Nato tar allvarligt på uppgiften att garantera samtliga medlemsländers säkerhet. Åtgärderna är ändå inte överdimensionerade och har inte till syfte att provocera fram motåtgärder från Rysslands sida.

5.4 Höstsessionen i Bukarest

Hela delegationen deltog i församlingens höstsession i Bukarest 6—9 oktober 2017. Vid sessionen debatterades militäralliansens interna arbetsfördelning och bördefördelning. Förenta staterna har genom president Trump krävt en rättvisare bördefördelning och konkreta åtgärder genom vilka Natoländerna förbinder

sig till det mål på 2 procent av bruttonationalprodukten som avtalades vid toppmötet i Wales 2014. Under sessionen framfördes att flera Natoländer har höjt sin försvarsbudget och att bland andra Lettland och Litauen kommer att nå upp till 2 procent av bnp år 2018. Estland har redan i några år uppfyllt kriteriet.

I fråga om kampen mot IS ser situationen bra ut i Irak och Syrien. De landområden som organisationen besitter minskar fortgående. Men terrorismen försvinner inte även om IS "kalifat" förintas. En av Natos viktigaste uppgifter är att bistå medlemsländerna i kampen mot terrorism.

5.5 Transatlantiska forumets möte i Förenta staterna

Hela delegationen deltog i Transatlantiska forumets möte i Förenta staterna 11–13 december 2017. Ett genomgående tema för seminariet var ett scenario där de stora demokratierna står mot Ryssland och Kina. Den världsordning som rått efter andra världskriget är hotad, och den utmaningen kan övervinnas endast genom samarbete.

Efter ett år vid makten börjar president Trumps agenda ta sig mer konkreta former. Mottot America First genomsyrar alla politikområden. Det tar sig konkret uttryck bland annat i klimatpolitiken (USA lämnar Parisavtalet), handelsförhandlingarna (avhoppet från TPT-avtalet, TTIP på is, omvärdering av Nafta) och i de krav på en mer balanserad bördefördelning som ställs på de övriga Natoländerna.

Huvudmotståndare i stormaktskampen är Kina. Också Ryssland uppfattas som en aggressiv aktör, men på grund av de begränsade resurserna är Ryssland trots allt av mindre betydelse än Kina. Den tydligaste konstanten i fråga om utrikes-, säkerhets- och försvarspolitik är (efter en viss inledande tvekan) det fortsatta starka Natoengagemanget. Konkreta exempel på det är Natobataljonerna i Baltikum och Polen (Enhanced Forward Presence) och EDI-finansieringen (European Deterrence Initiative). ERI/EDI-finansieringen kommer nästa år att stiga till närmare 5 miljarder dollar (år 2016 mindre än 1 miljard dollar och 2017 3,4 miljarder). Det höjda anslaget måste ännu godkännas av kongressen, men det finns ett starkt stöd för det i båda partierna.

6 INTERPARLAMENTARISKA UNIONEN (IPU)

Interparlamentariska unionen (IPU) arbetar för att stärka parlamentarismen. I slutet av 2017 hörde parlamenten i 178 länder till organisationen, efter att åtta nya länder godtagits som medlemmar. Därutöver har IPU tolv associerade medlemmar. IPU:s centrala teman är starka och representativa parlament, jämställdhet mellan könen, de mänskliga rättigheterna, hållbar utveckling, fred och säkerhet, de ungas delaktighet och global förvaltning.

Under året stod stora globala frågor på agendan vid Interparlamentariska unionens församlingar. Sådana frågor var exempelvis minskad ojämlikhet mellan samhällen och inom dem, bekämpning av klimatförändringen och beredskap för dess konsekvenser samt dialog mellan kulturer och religioner. Vid årets senare församling i S:t Petersburg valde IPU en ny ordförande för följande treårsperiod. Trettioåttåriga Gabriela Cuevas Barrón är den yngsta ordföranden och den andra kvinnan på posten under organisationens 128-åriga historia.

Stommen i IPU:s verksamhet utgörs av de två årliga församlingarna, vid vilka flertalet av världens parlament är representerade. Församlingarna — såväl plenumdebatterna som arbetet i kommittéerna och de många arbetsgrupperna — ger parlamenten möjlighet att jämföra bästa praxis. De är också utmärkta tillfällen att bygga upp och upprätthålla bilaterala relationer till parlament i olika länder.

Finlands delegation i Interparlamentariska unionen deltog under 2017 i såväl Dhaka som S:t Petersburg, och utnyttjade aktivt de nämnda verktygen för att stärka det parlamentariska samarbetet. Styrelsen för Finlands IPU-grupp sammanträdde tre gånger under året. Gruppen höll årsmöte den 20 juni.

6.1 IPU:s församling i Dhaka

Interparlamentariska unionens 136:e församling hölls i Dhaka, Bangladesh, 1—5 april 2017. Närvarande var delegationer från 126 parlament. Inför församlingen stod säkerheten i fokus såväl i media som i delegationernas interna överväganden. En del medlemsländer beslutade att avstå från deltagande. Samtliga nordiska länder var dock representerade. Världandet tog allvarligt på säkerhetsfrågorna; mötena och transportererna av delegater övervakades av tusentals säkerhetspersonal. Mötesarrangemangen var på det hela taget smidiga, sett till förväntningarna och med tanke på att Dhaka har 17 miljoner invånare och är känt för den kaotiska trafiken.

Logistiken fungerade huvudsakligen bra. Präglande för Bangladesh är landets våldsamma närhistoria i samband med frigörelsen från Pakistan. Tydliga påminnelser om detta bjöds under hela församlingen, exempelvis under öppningsceremonin och genom skolelevernas dansuppvisningar. I första permanenta kommittén kunde man notera en klar skiljelinje mellan de västliga demokratierna och ett flertal andra länder. Västländerna anklagades i vissa anföranden för att blanda sig i andra länders (ofta utvecklingsländers) interna frågor. Frågan verkade utgöra en väsentlig drivkraft för det senare nämnda blocket. Frågan har uppenbarligen också tagits upp av media i Bangladesh; under ett samtal med en hotellservitör tillfrågades en finländsk delegationsmedlem om godkännandet av första permanenta kommitténs resolution betyder att andra länder inte längre kan blanda sig i Bangladesh interna affärer.

Finlands IPU-grupp leddes av vice ordförande Simon Elo och övriga delegater var Ulla Parviainen, Anne-Mari Virolainen, Tarja Filatov, Kari Uotila och Päivi Räsänen.

6.1.1 Styrande rådet: Nya medlemsländer, parlamentariskt innovationscenter och samarbete kring Syrien

Vid IPU:s styrande råds (Governing Council) session antogs Centralafrikanska republiken och Tuvalu som medlemmar i organisationen. Därmed steg medlemsantalet till 173. IPU:s generalsekreterare Martin Chungongs mandat förlängdes med fyra år till den 30 juni 2022. Styrande rådet antog också ett förslag om att inrätta parlamentariskt innovationscenter (Centre for Innovation in Parliament), som ska drivas med frivilliga bidrag från intresserade medlemsländer. På förslag av styrelsen (Executive Committee) godkände styrande rådet också bildandet av en Syrien-arbetsgrupp med mandat att bland annat ordna fältbesök. Arbetsgruppen sammanträder också utanför församlingen. Läs mer om arbetsgruppen nedan i samband med församlingen i S:t Petersburg.

6.1.2 Generaldebatt om jämlikheten i samhällena

Generaldebatten fokuserade på ämnet minskad ojämlikhet i samhället och mellan samhällena. I egenskap av delegationens ordförande höll ledamot Simon Elo Finlands anförande i debatten. Elo lyfte tydligt fram den finländska och nordiska välfärdsstatens styrka när det gäller att främja jämlikheten. Välfärdsstaten stödjer särskilt de mest utsatta, försöker garantera så jämlika förutsättningar som möjligt för var och en att utveckla sig själv och jämnar på ett rättvist sätt ut skillnaderna i välfärd. Jämlikheten måste byggas in i fostran och utbildningen. Ett mått på hur väl det nordiska systemet fungerar är den rådande samhällsfreden och den starka sociala sammanhållningen. Det återspeglas i att de nordiska länderna alltid ligger i topp i internationella lyckomätningar.

6.1.3 Särskilt brådskande ämne: åtgärder mot hungersnöden i Afrika och Jemen

Församlingen kan välja ett så kallat särskilt brådskande ämne, det vill säga en viktig och aktuell fråga som den vill fästa särskild uppmärksamhet vid. På förslag av Belgien, Kenya och Storbritannien valde församlingen i Dhaka att ta upp bekämpningen av hungersnöden i Afrika och Jemen. Församlingen antog en resolution som behandlar det humanitära läget i östra Afrika, Afrikas horn, Nigeria och Jemen, där miljontals människor riskerar dö av hunger till följd av torka och matbrist. De extremt svåra förhållandena leder också till flyktingströmmar och sjukdomsepidemier. Av länderna i regionen hör Etiopien och Kenya till de tio länder som tar emot flest flyktingar i hela världen. Flyktingarna där är särskilt sårbara.

Församlingen valde detta ämne bland fyra förslag. De andra alternativen var Mexikos förslag om en starkare migrationslagstiftning, Palestinas förslag om att fördöma Israels legalisering av nya bosättningsområden som stridande mot internationell rätt och Argentinas förslag om situationen i Venezuela.

6.1.4 Kommittéernas paneldebatter och resolutioner

Församlingens permanenta kommittéer har som främsta uppgift att godkänna resolutioner inom sina ansvarsområden och att föra dem vidare till styrelsen och andra centrala instanser i form av rekommendationer. Behandlingen av resolutioner har delats upp så att vissa kommittéer godkänner sina resolutioner vid vårförsamlingen medan andra godkänner dem på hösten.

Den första permanenta kommittén, det vill säga kommittén för fred och internationell säkerhet, behandlade i Dhaka ett utkast till resolution om parlamentens roll i förebyggandet av utomstående inblandning i självständiga länders interna angelägenheter. Utkastet till resolution hade utformats av rapportörerna Konstantin Kosatjev från Ryssland och Skevi Koutra-Koukouma från Cypern.

Efter ihärdigt arbete och extra sessioner kunde kommittén slutligen godkänna en resolution. Det stod från början klart att resolutionen var mycket problematisk för såväl Finland som övriga västländer i den geopolitiska 12+-gruppen. Utkastet till resolution såg som parlamentens främsta uppgift att hindra främmande stater från att blanda sig i en stats interna angelägenheter, och uppmanade parlamenten att sporra de ickestatliga organisationerna i detta arbete. I synnerhet Tyskland och Finland arbetade aktivt för att resolutionen helt skulle förkastas. När det inte gick, föreslog länderna åtskilliga ändringar i resolutionen. Vid omröstningen förlorade 12+-gruppens förslag om förkastande med rösterna 20 mot 22. Det var mycket beklagligt; Finlands delegation var nämligen redan på förhand medveten om positionerna och inskräpte

därför vid landsgruppens möte vikten av att delegaterna är närvarande och aktivt deltar i kommitténs arbete. På ledamot Elos begäran skickade därför 12+-gruppens ordförande en påminnelse till gruppens alla medlemsländer att med anledning av de viktiga omröstningarna delta i kommitténs möten. Trots det utblev åtskilliga delegationer, vilket var avgörande vid omröstningen. Finlands delegation utsågs på förslag av den tyska delegationen (Bundestags talman Norbert Lammert) förslag till samordnare av 12+-gruppens ändringsförslag.

Efter omröstning godkändes resolutionen med följande rubrik: The role of parliament in respecting the principle of non-intervention in the internal affairs of sovereign states. Kommittén behandlade 143 ändringsförslag varav 40 procent godkändes. Vid omröstningen röstade 44 länder för resolutionen, medan 10 (inkl. Finland) röstade mot och ett land lade ned sin röst. En del av de formuleringar som Finland hade svårast att acceptera ströks i den slutliga resolutionen. Trots det reserverade sig Finland tillsammans med 15 andra delegationer i den så kallade gruppen 12+ mot hela resolutionen.

Den andra permanenta kommittén svarar för hållbar utveckling, finansiering och handel. Kommitténs resolution gällde ökat internationellt samarbete i fråga om hållbarhetsmålen, och särskilt stärkandet av kvinnans ekonomiska ställning (*Promoting enhanced international cooperation on the SDGs, in particular on the financial inclusion of women as a driver of development*). Rapportörerna bakom resolutionen var N.K. Premachandran från Indien och Gabriela Cuevas Barrón från Mexiko. Resolutionen konstaterar att hållbar utveckling betyder en utveckling som tillåter att dagens behov tillfredsställs utan att det äventyrar kommande generationers möjlighet till samma sak. I resolutionen understryks att fattigdomen måste utrotas om vi ska nå målet. Särskilt viktigt är det att minska fattigdomen bland kvinnor på landsbygden. Att inkludera kvinnorna i det ekonomiska livet ger en pådrivande effekt på den hållbara utvecklingen. I resolutionen uppmanas därför parlamenten att på såväl lokal som nationell och internationell nivå arbeta för offentliga åtgärder och strategier som river ned hinder för kvinnornas ekonomiska inkludering.

Kommittén behandlade 82 ändringsförslag och godkände slutligen resolutionen enhälligt. Den finländska delegationen företrädde i kommittén av ledamot Ulla Parviainen.

Den tredje permanenta kommittén (kommittén för demokrati och mänskliga rättigheter) antog ingen resolution i Dhaka. Däremot beredde kommittén en resolution till följande församling i S:t Petersburg. Resolutionen kommer att behandla den tjugo år gamla universella deklarationen om demokrati under rubriken *Sharing our diversity: The 20th anniversary of the Universal Declaration on Democracy*. Kommittén diskuterade demokratins utveckling och de utmaningar demokratin möter i dag, däribland det vikande förtroendet för de demokratiska institutionerna och de ungas intresse för de demokratiska beslutsprocesserna. IPU:s generalsekreterare Martin Chungong underströk att i en demokrati måste hela nationen, varje individ känna att han eller hon kan påverka i samhällliga frågor. Demokratin måste vara öppen och ansvarsökande. Under diskussionerna lyftes också de mänskliga rättigheterna och minoriteternas rättigheter fram. Kommittén ordnade också en interaktiv debatt om barnens och de ungas välfärd under rubriken *Act now for adolescents: The role of parliamentarians in promoting adolescent health and well-being*. Bland andra medverkade experter från Världshälsoorganisationen (WHO) och FN:s program mot HIV/AIDS (UNAIDS). Ledamot Filatov representerade Finlands delegation i kommittén.

Den fjärde permanenta kommittén behandlar FN-ärenden och tog i sin första session upp den parlamentariska uppföljningen av FN:s hållbarhetsmål inför FN:s politiska högnivåforum 2017 (HLPF). Kommittén behandlade parlamentets roll i den process där de globala målen och strategin för en hållbar utveckling förankras i en nationell kontext och omvandlas i konkreta åtgärder. Vid kommitténs andra session låg fokus särskilt på FN:s politiska högnivåforum. Huvudtemat var utrotandet av fattigdom i en värld i förändring (*Eradicating poverty and promoting prosperity in a changing world*). Avgörande i utrotandet av fattigdom är att genom lagstiftning och budgetlösningar stärka ställningen för de mest utsatta. Den finländska delegationens företrädare i kommittén var ledamot Anne-Mari Virolainen.

6.1.5 Delegationens övriga program i Dhaka

Finlands delegation gjorde två studiebesök i Dhaka. Delegationen besökte *den skola i slumområdet Satarkul* som uppfördes av Hesburgers grundare Heikki Salmela och stöds av utrikesministeriet och FIDA. Skolan har över 400 elever. Delegationen fick en inblick i hur skolan har hjälpt såväl eleverna som deras familjer. Skolan ger barn i slumområdet en grundläggande utbildning och en balanserad kost. Projektet har som mål att höja livskvaliteten för invånarna i Satarkul. Det direkta målet är att ge invånarna bättre möjligheter att få de grundläggande behoven tillgodosedda i områdena Satarkul och North Badda Union. Projektet ger samtidigt hälsoutbildning som syftar till att ge invånarna bättre möjligheter att utveckla närsamhället.

Delegationen träffade Tuomo Poutiainen, som arbetar för ILO och i synnerhet följer *klädbranschen i Bangladesh*. Bangladesh är världens näst största klädproducent och har en global marknadsandel på cirka 6 procent. Textilbranschen är en stor arbetsgivare och har mycket stort inflytande också på landets politik, bland annat genom åtskilliga skattefria särskilda ekonomiska zoner. Mötet gav en uppfattning om hur branschen fungerar och om den hårda priskonkurrensen som ger utslag i företagets verksamhet. I Rana Plaza rasade år 2013 en klädfabrik varvid över 1 000 människor dog och 2 500 skadades. Efter olyckan under-tecknade Bangladesh regering, fackförbunden och 160 västerländska företag ett avtal om inspektion av och förbättring av brand- och byggsäkerheten (Accordavtalet). Förbättringarna verkar dock bli tämligen anspråkslösa och de flesta företagen ser mer till pris och kvalitet än till arbetsförhållandena. Det är inom klädbranschens dessutom vanligt att beställningarna arrangeras utifrån ett kedjesystem där en del av beställningen tillverkas vid en certifierad fabrik som uppfyller beställarens krav, medan resten tillverkas vid en annan fabrik, exempelvis till följd av bristande produktionskapacitet.

6.2 IPU:s höstförsamling i S:t Petersburg

Interparlamentariska unionens 137:e församling hölls i S:t Petersburg 14–18 oktober 2017. Riksdagen representerades i församlingen av en delegation under ledning av talman Maria Lohela. I delegationen ingick den finländska IPU-gruppens ordförande Jutta Urpilainen, vice ordförande Simon Elo och ledamöterna Anne-Mari Virolainen, Pekka Puska och Anders Adlercreutz.

Generalkonsulatet i S:t Petersburg ordnade en mottagning för delegationen. I mottagningen deltog representanter för finländska företag och aktörer med verksamhet i S:t Petersburgsregionen. Det blev ett utmärkt tillfälle att ta del av bedömningar om S:t Petersburgs ekonomiska område och om den ryska ekonomin i stort som de finländska företagen ser det; inom S:t Petersburgs område fungerar den största koncentrationen av finländska företag utanför Finland. Sanktioner och motsanktioner har haft en betydande inverkan på de finländska företagens verksamhet i Ryssland, men det pekades också på positiva utvecklingstrender i affärsmiljön, och företagets framtidstillit var god.

Arrangemangen kring församlingen fungerade bra. Anmärkningsvärt i fråga om det rekordstora antalet deltagare var särskilt att andelen talmän var stor (87). Ryssland har också deltagit mycket aktivt i IPU:s verksamhet och församlingen i S:t Petersburg kan ses som ett slags klimax som också fick stor mediasynlighet. Tematiken för församlingens ständiga kommittéer innehöll inga särskilt kontroversiella frågeställningar. Internationella frågor på agendan var rohingyernas situation i Burma, läget i Venezuela och situationen på den koreanska halvön.

President Putin öppnade församlingen vid en öppningsceremoni i Espoforum i S:t Petersburg. Evenemanget samlade rekordmånga deltagare. I församlingen deltog 1885 delegater från 155 länder. Av deltagarna var 833 riksdagsledamöter, 87 talmän och 66 vice talmän. Andelen kvinnor var 30 procent (249 ledamöter).

I sitt öppningstal önskade Putin de rekordmånga delegationerna, enskilda deltagarna och parlamentstalmännen välkomna till S:t Petersburg. Putin underströk vikten av att parlamentarikerna kommer i tillfälle

att ta ställning till aktuella, globala utmaningar. Han kritiserade de diskriminerande sanktioner som drabbar ledamöterna som ett försök att begränsa lagstiftarnas direkta förbindelser och kontakter och kallade dem ett angrepp på varje lands suveräna rätt att uttrycka sig. Han uppmanade också IPU att bidra till att förhindra att det internationella rättssystemet förfaller och att stärka dialogen mellan staterna. President Putin betonade att valet av S:t Petersburg som plats för församlingen är av stor betydelse med tanke på att duman inrättades här och att staden är den ryska parlamentariska traditionens och lagstiftningens vagg. Mötena hölls i Tauridpalatset där också Rysslands första дума sammanträdde. I palatset sammanträder numera samarbetsorganet för OSS-ländernas parlament.

För öppningens övriga inlägg stod IPU:s president Saber Chowdury, ryska federationsrådets talman Valentina Matvienko, dumans talman Vjatjeslav Volodin och Jurij Fedotov, som är chef för FN:s kontor i Wien och som förmedlade FN:s generalsekreterare Antonio Guterres hälsning till församlingen.

6.2.1 IPU:s förvaltningsråd: ny president och nya medlemsländer

Överst bland församlingens administrativa frågor låg valet av ny president för IPU. Omröstningen skedde mellan Gabriela Cuevas Barrón från Mexiko och Yvonne Passada från Uruguay. Cuevas Barrón vann med klara siffror, 287–70. Grunden till den mexikanska kandidatens seger lades genom en synnerligen aktiv och omfattande kampanj. Trots sin ringa ålder (född 1979) är Cuevas Barrón ordförande i mexikanska senatens utrikesutskott. Hon är en språkkunnig och erfaren politiker. Cuevas Barrón är IPU:s president under nästa treårsperiod (fram till höstförsamlingen 2020).

IPU:s medlemstal ökar fortsättningsvis stadigt. De senaste medlemmarna är Uzbekistan, Turkmenistan, Vanuatu och Marshallöarna och Saint Lucia. Från och med början av 2018 har organisationen 178 medlemsländer. Dessutom är 12 regionala parlamentariska organisationer med som associerade medlemmar.

Styrande rådet fastställde 2018 års budget till 15 871 200 CHF. Av det består 10 467 100 av medlemslänternas avgiftsandelar. Finlands avgiftsandel för 2018 är 67 800 CHF.

6.2.2 Generaldebatten: Dialog för kulturell mångfald och fred

Församlingens generaldebatt fördes om att främja kulturell mångfald och fred genom dialog mellan religioner och olika etniska grupper. Ryska federationsrådets talman Valentina Matvienko presenterade temat för generaldebatten i egenskap av ordförande för IPU:s 137:e församling. Hon ansåg att de universella demokratiska principerna i kombination med särdragen i varje enskild kultur kan lägga grunden för ett genuint och konstruktivt internationellt samarbete.

Talman Lohela höll i egenskap av ordförande för Finlands delegation ett anförande i generaldebatten. Hon lyfte bland annat fram betydelsen av utbildning och dialog mellan religioner för att öka förståelsen mellan olika kulturer. I generaldebatten gjordes 124 inlägg från 118 parlament inklusive 59 talmän.

Talman Lohela hade utöver IPU:s generalförsamling också ett separat besöksprogram som omfattade bilaterala möten med ryska federationsrådets vice talman Karelova, kazakstanska parlamentets talman Nigmatulin och egyptiska parlamentets talman Al Abdel Ali.

6.2.3 Särskilt brådskande ämne: Rohingyaminoriteten i Burma

Församlingen i S:t Petersburg samlade hela 16 förslag till särskilt brådskande ämne. Åtta förslag gällde följelsen av Rohingyaminoriteten i Burma. Också läget i Venezuela och särskilt dess parlament togs upp i två förslag, liksom också kärnvapenupprustningen i Nordkorea.

Men församlingen kan endast välja ett särskilt brådskande ämne. Därför förrättades slutligen omröstning mellan förslagen. De åtta delegationer som föreslagit Rohingyaminoriteten förenade sina förslag och detta förslag valdes med klar majoritet.

Det särskilt brådskande ärende som valts debatteras vid församlingens session, och i S:t Petersburg fick talman Maria Lohela äran att leda debatten.

6.2.4 Kommittéernas paneldebatter och resolutioner

På församlingsagendan för den första permanenta kommittén som behandlar fred och internationell säkerhet stod att utfråga sakkunniga om betydelsen av en hållbar fred för att nå målen för en hållbar utveckling (Agenda 2030). Syftet med utfrågningen var att lägga grunden för den resolution med samma tema som ska utarbetas vid den 138:e församlingen nästa vår. Bland de sakkunniga fanns representanter för bland annat FN:s fredsbyggande stödkontor, OSSE och DCAF (Geneva Centre for the Democratic Control of Armed Forces).

På kommitténs agenda stod också en paneldebatt om den parlamentariska kontrollens roll om ett lands väpnade styrkor deltar i FN-insatser samt en paneldebatt om implementeringen av resolutionen om cyberkrigföring för två år sedan.

Agendan för den andra permanenta kommittén för *hållbar utveckling, finans och handel* visade en stark betoning på tematiken kring hållbar utveckling. Debatten kring kommitténs huvudtema ska ge bakgrund till nästa församlings resolutioner. Kommittén fäster uppmärksamhet vid hur den privata sektorn ska engageras så starkt som möjligt i att genomföra målen för en hållbar utveckling, särskilt i fråga om förnybar energi. Under de senaste åren har IPU i samband med COP-klimatkonferenserna ordnat ett parlamentariskt möte. I år hölls mötet i Bonn den 12 november. Vid församlingen i S:t Petersburg behandlade kommittén den parlamentariska församlingens slutdokument som senare antogs i Bonn. Slutdokumentet påminner bland annat de nationella och regionala parlamenten om strävan efter ett utsläppsmål om 1,5 procent och betonade också parlamentens ställning när det fattas budgetbeslut för finansieringen av en hållbar utveckling. Kommittén ordnade också en paneldebatt om betydelsen av vetenskap och forskning för att nå bästa möjliga resultat i fråga om folkhälsa.

År 1997 antog IPU:s församling en universell deklARATION om demokrati (Universal Declaration on Democracy). Två årtionden senare reflekterade IPU:s tredje permanenta kommitté, kommittén för demokrati och mänskliga rättigheter, ämnet i form av den nya resolutionen *Sharing our diversity: The 20th anniversary of the Universal Declaration on Democracy*. Resolutionen hänvisar till ett flertal FN-resolutioner och dessutom till flera tidigare IPU-resolutioner som understryker demokratins centrala ställning och grundläggande element i det demokratiska systemet såsom jämlikhet, ett oberoende rättssystem, fria val, fria medier och parlamentarism och försvar av minoriteters rättigheter. Församlingen antog resolutionen enhälligt. Kommittén antog också ett tema för nästa års resolution om att stärka det interparlamentariska samarbetet i fråga om migration och hantering av migrationen (*Strengthening inter-parliamentary cooperation on migration and migration governance in view of the adoption of the Global Compact for Safe, Orderly and Regular Migration*).

Kommittén godkände också på förslag av belgiska delegationen att det ska ordnas en paneldebatt i församlingen nästa vår om parlamentens roll i att stoppa all diskriminering baserad på sexuell läggning och könsidentitet och att säkerställa LGBTI-människorättigheter. Men paneldebatten ska ändå inte inkludera beredningen av en resolution.

Vid den första sessionen för kommittén för FN-frågor behandlades relationen mellan IPU och FN under de senaste tjugo åren: i vilken utsträckning har den ursprungliga visionen om IPU som FN:s parlamentariska dimension blivit verklighet? Till en del kommer detta med säkerhet att synas också i församlingens följande resolution som antas i maj 2018 och som ska handla om samarbetet mellan FN, de nationella parlamenten och IPU. FN-kommitténs andra möte tog upp FN:s generalförsamlings betydelse och ställning i det internationella systemet. Debatten gav intrycket att de senaste reformerna för att stärka församlingen rör sig i rätt riktning, men att det fortfarande finns en lång väg att gå innan församlingen blir en central aktör i det multilaterala systemet.

Under församlingarna sammanträder IPU:s kommitté som behandlar människorättskränkningar mot parlamentariker. IPU:s kommitté för parlamentarikers mänskliga rättigheter har varit verksam i över 40 år och arbetet är av ytterst stor vikt genom att det skapar ett politiskt tryck i länder där parlamentsledamöters frihet att verka i sitt uppdrag är begränsad. Vid sin session i samband med församlingen i S:t Petersburg behandlade kommittén 34 fall som gällde 214 parlamentariker i 11 länder.

Som avslutning på vårförsamlingen i Dhaka 2017 inrättades en Syrien-arbetsgrupp. I arbetsgruppens aktiva verksamhetsplan ingår att möta representanter för Syriens parlament och opposition samt parlamenten i andra länder i regionen såsom Egypten, Förenade Arabemiraten, Irak, Iran, Jordanien, Kuwait, Libanon, Oman, Saudiarabien, och Turkiet. Till gruppens ordförande valdes Konstantin Kosatjev som är IPU:s vice president och ordförande i ryska federationsrådets utrikesutskott. I gruppen ingår dessutom sex medlemmar från IPU:s styrelse och tre av IPU:s sex geopolitiska grupper har utnyttjat sin rätt att utnämna en medlem i gruppen. Syrien-arbetsgruppen rapporterar om sin verksamhet till styrelsen (Executive committee).

Syrien-arbetsgruppen träffade i september 2017 bland annat Staffan de Mistura, FN:s särskilda sändebud till Syrien. Han ansåg att IPU kan inta en nyttig roll under de kommande månaderna. de Mistura ansåg att rättvisa val och en ny grundlag är nödvändiga förutsättningar för en hållbar politisk lösning.

6.3 Regionalt samarbete

6.3.1 *Det nordiska samarbetet*

Under året var Island ordförandeland för det nordiska samarbetet i IPU. Det hör till ordförandelandet att ordna ett förberedande möte före båda församlingarna. På mötena går man igenom agendan för församlingen, presenterar ärendena för de nordiska delegaterna och samordnar de nordiska ländernas hållning i frågorna. Ordförandelandet arrangerar dessutom en nordisk arbetslunch under församlingen. I samband med vårens församling ordnade Island en mottagning i den isländska honorärkonsulns residens i Dhaka. Delegationen fick där tillfälle att diskutera med nordbor bosatta i Bangladesh (Dhaka). Under 2018 kommer Sverige att ansvara för samordningen av det nordiska samarbetet.

6.3.2 *Det finsk-ugriska samarbetet*

Utöver det nordiska samarbetet ingår Finland tillsammans med Ungern och Estland i ett finsk-ugriskt samarbete. Länderna har mötts i samband med IPU-församlingarna sedan 1993. Estland var ordförande 2017. Delegationen stod värd för en middag i samband med församlingen i Dhaka. De estniska parlamentarikerna deltog inte i församlingen i S:t Petersburg eftersom det samtidigt var kommunalval i Estland. Ungern tar över ordförandeskapet 2018.

6.3.3 *Gruppen 12+*

Medlemsländerna i IPU delas in i sex geopolitiska ländergrupper, varav nästan alla europeiska länder och några utomeuropeiska "västländer" bildar gruppen 12+. Gruppen behandlar praktiskt taget församlingens hela föredragningslista vid möten före och under församlingen. Vid mötena rapporterar gruppens representanter i IPU:s styrelse, de permanenta kommittéerna och andra kommittéer och arbetsgrupper om respektive organs verksamhet. Samtidigt bestäms det vilka som ska utses till de poster som hör till gruppen och diskuteras eventuella andra poster som inte särskilt fördelats bland ländergrupperna. Ordförandeland år 2017 var Portugal och ordförande var Duarte Pacheco.

6.4 Övrigt

I anslutning till den internationella demokratidagen ordnade riksdagen den 13 september ett seminarium med temat "Demokratins roll i förebyggandet av konflikter". Seminariet arrangerades i samråd med Partiernas internationella demokratisamarbete Demo rf.

Vice talman Mauri Pekkarinen öppnade seminariet med ett anförande om demokratiutvecklingen i det hundraåriga Finland. Pekkarinen följde den finländska demokratiska utvecklingen steg för steg och tog också upp läget i dag och framtidsutsikterna för demokratin. Bland dagens utmaningar för demokratin nämnde han tendensen att assistenter övergår till att bli lobbare, de alltför små skillnaderna mellan olika politiska partier och att lagstiftningsmakten delvis övergått till EU, vilket lett till att riksdagen håller på att marginaliseras när besluten om EU-ärenden fattas. Internationellt sett hör Finland visserligen till de främsta länderna med avseende på demokratin, men det märks inte i valdeltagandet, som länge visat en sjunkande trend. Olika former av direktdemokrati kunde hjälpa upp situationen, men de kan ändå inte ersätta den representativa demokratin.

Huvudtalare vid seminariet var *Keboitse Machangana* från International Institute for Democracy and Electoral Assistance (International IDEA). Machangana talade om demokratis roll i förebyggandet av konflikter. Han underströk hur viktigt det är att inkludera medborgarna i arbetet med att bygga upp ett stabilt samhälle. Machangana framhöll vikten av de åtgärder som vidtas genast efter en konflikt. Särskilt betydelsefullt är det att skapa inkluderande och pålitliga demokratiska institutioner; om medborgarna får tillfälle att delta i utvecklingen av grundlagen, de politiska lösningarna och planeringen av valsyste­met läggs en god grund för statsordning efter en konflikt. Valen har en stor betydelse, men det är viktigt att de infaller vid en lämplig tidpunkt och organiseras korrekt. Att före detta rebeller involveras i den politiska processen efter en konflikt bidrar till en hållbar fred och stabilitet, eftersom man därigenom kan förebygga att någon part griper till vapen för att hävda sin ståndpunkt.

Demo rf:s ordförande *Eva Biaudet* kommenterade partiernas roll när det gäller att främja den inkluderande demokratin. Det konstaterades att stabiliteten framhävs alltför mycket när man talar om demokrati, och att uppmärksamheten i högre grad bör fästas vid den demokratiska utvecklingsprocessen efter en konflikt. I paneldebatten under seminariet deltog *Pekka Haavisto, Saara-Sofia Sirén, Johanna Karimäki, Hanna Sarkkinen, Pilvi Torsti* och *Aila Paloniemi*. Ledamöterna närmade sig konfliktförebyggandet utifrån kvinnornas och minoriteternas roll, utbildningen, de fattiga och ojämlikheten samt de unga och utvecklingspolitiken. Ett centralt tema som aktualiserades under debatten var behovet av att olika samhällsgrupper, särskilt kvinnorna och de unga, inkluderas i fredsprocessen och konfliktlösningen. Under debatten framhölls också den roll som utanförskap spelar som bakgrund till olösta konflikter.

På frågan vilka dagens största hot mot demokratin är nämnde debattörerna de bristande möjligheterna till samhälleligt inflytande, den sociala statusens inverkan på medverkan i politiken och det allmänt minskande intresset för att delta i politiken. Också den ökande populismen, hatretoriken och desinformationen sågs som hot mot demokratin.

BILAGA DELEGATIONERNAS SAMMANSÄTTNINGAR ¹

1 Finlands delegation i parlamentariska Östersjökonferensen

Ordförande	Kari KULMALA (blå)
Vice ordförande	Saara-Sofia SIREN (saml)
Övriga medlemmar	Hanna KOSONEN (cent) Riitta MYLLER (sd) Ari TORNIAINEN (cent)
Ersättare	Petri HONKONEN (cent) Maria TOLPPANEN (sd) Sami SAVIO (saf) Eerikki VIJANEN (cent) Anne-Mari VIROLAINEN (saml)
Sekreterare	Sekreterare för internationella ärenden Mika Laaksonen www.bspc.net

2 Finlands delegation i Arktiska parlamentarikerkonferensen

Ordförande	Katri KULMUNI (cent), Finlands representant i ständiga kommittén
Första vice ordförande	Johanna OJALA-NIEMELÄ (sd)
Övriga medlemmar	Tiina ELOVAARA (blå) Kari KULMALA (blå) Mari-Leena TALVITIE (saml) Mirja VEHKAPERÄ (cent)
(inga ersättare)	
Sekreterare	Rådet för internationella ärenden Samu Paukkunen www.arcticparl.org

3 Finlands delegation i parlamentariska församlingen för Unionen för Medelhavet

Ordförande	Mika RAATIKAINEN (saf)
Vice ordförande	Pertti SALOLAINEN (sml)
Övriga medlemmar	Sirkka-Liisa ANTTILA (cent) Susanna HUOVINEN (sd)
Ersättare	Tiina ELOVAARA (sin) Matti VANHANEN (cent)
Sekreterare	utskottsrådet Tiina Larvala www.paufm.org

¹ Läget i december 2017

4 Finlands delegation i parlamentariska partnerskapsmötet Asien-Europa

Ordförande	Mauri PEKKARINEN (cent)
Övriga medlemmar	Matti TORVINEN (blå) Sofia VIKMAN (saml)
(inga ersättare)	
Sekreterare	Rådet för internationella ärenden Samu Paukkunen

5 Finlands delegation i Natos parlamentariska församling

Ordförande	Ilkka KANERVA (saml)
Vice ordförande	Eero HEINÄLUOMA (sd)
Övriga medlemmar	Tom PACKALÉN (saf) Mikko SAVOLA (cent)
(inga ersättare)	
Sekreterare	Utskottsrådet Heikki Savola www.nato-pa.int

6 Styrelsen för Finlands grupp i Interparlamentariska unionen (IPU)

Ordförande	Jutta URPILAINEN (sd)
Vice ordförande	Simon ELO (blå)
Övriga medlemmar	Anders ADLERCREUTZ (sv) Anne-Mari VIROLAINEN (saml) Pekka PUSKA (cent) Kari UOTILA (vänst) Yanar OZAN (gröna) Päivi RÄSÄNEN (kd)
Ersättare	Tarja FILATOV (sd) Satu HASSI (gröna) Timo HEINONEN (saml) Silvia MODIG (vänst) Ulla PARVIAINEN (cent) Jari RONKAINEN (saf) Mikaela NYLANDER (sv) Peter ÖSTMAN (kd)
Sekreterare	Sekreterare för internationella ärenden Teemu Vuosio www.ipu.org